

Ob protiameriških demonstracijah na Japonskem

«Zengakuren» - organizacija naprednih japonskih študentov

Dve veliki manifestaciji slovenske pesmi na Koroškem

Slovenska Koroška je počastila svojega velikega Prežihovega Voranca

Šteje okrog 300.000 aktivnih članov - Nastala je pred 12 leti kot protest proti ukrepom vlade - Tudi do SZ ima kritični odnos

Lepo uspel «Prosvetni dan Podjune» v Pliberku - Koncert dijakov slovenske gimnazije v Celovcu

V zvezi z burjimi dogodki na Japonskem se je pogosto omenjalo ime «Zengakuren». Gre za organizacijo japonskih študentov, ki je bila poleg napredne delavske organizacije «Sohyo» glavna sila veličastnih manifestacij proti imperializmu, ki so dosegale svoj vrh neposredno pred napredovanjem prihodov v Tokio ameriškega predsednika Eisenhowerja. Organizacija «Zengakuren» predstavlja danes najmočnejšo in najbolje organizirano gibanje japonske mladine in zato ne bo odveč, če se nekoliko bolj ozremo na njen nastanek, njen značaj in njeno borbo.

Organizacija «Zengakuren» je nastala leta 1948 to je tri leta potem, ko so Amerikanci vkorakali v Tokio in štirileta prej, predno so se po dogovoru z japonsko vlado uradno spremenili iz osvobodilnih okupatorjev v »prijeteljne zaveznike«. V znak protesta proti nekaterim reakcionarnim meram vzgojnega ministrstva so japonski študentje ustanovili zvezo avtonomnih študentskih združenj in jo imenovali «Zengakuren».

Toda potomci samurajev se niso ustavili samo pri tem v svojem začetku vzgojnemu protestu. Pod vodstvom naprednih študentov, ki so — za razliko od mnogih svojih kolegov — vojni blek in bodoča žila koncentracijskih taborišč, se je «Zengakuren» spremenil v močno organizacijo z določenimi političnimi težnjami in cilji.

PREBITI KORDONI

Japonski študentje organizacije «Zengakuren» hočejo, da ameriški vojniki zapustijo Japonsko, toda nekateri med njimi, ki hočejo še več. Hočejo nevturalno, izvenblokovsko politiko in spremembo družbene ureditve v svoji državi. V njihovih akcijah so bili protesti proti ameriškim vojnim bazam na prvem mestu samo zaradi tega, ker so pač za njih ameriški vojniki, tanki, rakete in letala prva ovira na poti k uresničitvi tega cilja. Pravi vzrok je vsaka demonstracija proti ameriški politiki in proti njenim eksponentom na Japonskem za «Zengakuren» ne samo zunanje politični protest, temveč v prvi vrsti notranja, družbena manifestacija. Ni slučajno, da so prvi veliki nemiri nastali na Japonskem v povojniških desetletjih, leta 1952. Ni slučajno, da smatrago na Japonskem študente, združene v organizaciji «Zengakuren», za najpomembnejši faktor o katerem bi morala voditi računa vsaka vlada in vsaka politična stranka. Prav tako ni slučajno niti to, da je bilo za nekatere uradne funkcionarje ZDA potrebno razvijanje predstavnika Bona Hagerthyja s helikopterjem pred valom tokijskih študentov, da so domnevali, da bi lahko to, kar so leta in leta prikazovali kot enoznačno manjšino postal za njih zelo nevarno.

V 12 letih obstoja je «Zengakuren» postalo gibanje velike kapacitete, organizacijskih sposobnosti in discipline. «Ka, da jih vidim, kako korakajo, mi postane neprijetno, je zapisal neki ameriški novinar. «To so ljudje, ki ubogajo na migljaj ali na en sam zvizec». Onim, ki so dvomili v to, je bilo kmalu potrjeno z dokazi. Predvsem v novembri lanskega leta, ko se je predsednik japonskega parlamenta, morita skrili v stranske predstojništvo študentskih demonstracij, ki so v znak protesta proti vladni politiki vstopili na tokijske ulice.

To kar se je zgodilo s tem napadom na parlament ni zaključeno niti danes. 16. januarja, letošni obkolili tokijski aerodrom in skrbno preprečili odhod predsednika Kišija v Washington, kjer bi moral podpisati ameriško-japonski dogovor o bazah za nadaljnji deset let. 21. maja so študenti prebili policijsko kordone pred privatno hišo predsednika Kišija v tokijskem predmestju Sibui in razdejali njegovo stanovanje. 3. junija so juristi tudi na uradno rezidenco Kišija v Tokiu. Pred ledeno hišo v predmestju Sibui je obležalo 83 ranjenih policajev in 20 ranjenih študentov. Naslednje jutro so študentje skupno s sindikalno organizacijo «Sohyo» organizirali stavko železnice, ki po načinu svoje izvedbe verjetno nima primere v zgodovini. Zastavili so 650 vlakov in kompozicij, izvele vlakovodje iz lokomotiv, dali vsakemu 1000 jenov (okrog 1600 litr.) jih spremili do prvega taksija in poslali domov.

Ader, za «u2» je nalila vrelega olja na razplamtelni ogenj «Zengakuren», posebno potem, ko je opozorila, da bo razrušila vsako bazo, iz katere bi v prihodnosti vzleteli krilanci sovjetskega zračnega prostora. Japonski študenti, ki so iz tega tiska izvedeli, da so tudi na njihovih letališčih volonteri leta kamufilirani kot meteorološki, so dodali seriji svojih protestov še enega. Vzklikali so: «Nočemo, da bi bila naša država razrušena zaradi tujih letal».

To kar je doživel šef za tisk Bele hiše v Tokiu, ni doživel pred njim nihče. Organizacija «Zengakuren» je ob tej priložnosti pokazala ne samo svojo izredno udarnost, temveč tudi neverjetno organizacijo in disciplino. Organizatorji demonstracije niso niti za trenutek izgubili kontrolo nad pregledno množico študentov, ki se s kljub valu protiameriške razpoloženosti Hagerthyja niti dotaknili, če

sprotno. Nekaj dni kasneje je bil ameriško-japonski dogovor avtomatično ratificiran. Tedaj je «Zengakuren» igrala vodilno vlogo v največjih demonstracijah, kar jih je doživel Tokio. Na tisoče študentov je prebrlo noč na pločnikih pred parlamentom. Opozumljeni zaradi odpovedi Eisenhowerja obiska so vzklikali proti Kišiju in Eisenhowerju in prepevali «Internacionala».

KOLIKO JIH JE IN KAJ SO?

Član «Zengakuren» postane avtomatično vsak japonski mladenič z vpisom na visoko šolo. Po tem računu bi morala organizacija šteti 677.000 članov, kolikor je trenutno na Japonskem študentov. Toda voditelji «Zengakuren» pravi, da plačujejo članarino in aktivno deluje v organizaciji nekaj manj kot polovica vseh študentov, približno 300.000. Nekateri zapadni opazovalci cenijo moč «Zengakuren» na polovico to polovice — 150.000 študentov. Toda kvantiteta ni toliko važna kot kvaliteta in

možnost «Zengakuren», da zbere okrog sebe tudi druge plasti japonskega ljudstva.

Člani «Zengakuren» so levičarji, toda med njimi in KP je prišlo do razkola. Pred dvema leti so študenti razbili inventar tokijskega sekretarjata KP Japonske zaradi česar so bili vsi člani «Zengakuren» izključeni iz komunistične partije. Voditelji «Zengakuren» o odnosu voditeljev trenutno najmočnejše struje v tej organizaciji, zastopajo miselnje, da je treba kritizirati politiko ZDA, kakor tudi nekatere pojave politike SZ z motivacijo, da politika sil ne vodi računa o problemih delavskega razreda.

Ostaja pa dejstvo, da je «Zengakuren» skupno z vrsto drugih organizacij, posebno sindikati, zbrala in povedla milijone Japoncev ne toliko le ne samo proti ZDA kot takih, temveč proti politiki hladne vojne predsednika Kišija ter za preusmeritev k novi politiki popolne politične neodvisnosti in proti povezovanju z bloki.

Koncertu godbe meških rudarjev sta med gledalci prisostvovala tudi jugoslovanski veleposlanik na Dunaju Jože Zemljak in konzul v Celovcu Boris Trampuz.

Kaj menijo o tem zdravnik...

Kopanje je prijetno in koristno zna pa biti tudi zelo škodljivo

Najprej nekaj osnovnih pravil, ki jih poznamo, vendar se jih ne držimo - Kako je z otroki na kopanju - Noseča ženska sme v vodo le do tretjega meseca

Kopanje je zelo prijetno, hkrati pa tudi zdrav užitek. Prvo pravilo, ki je hkrati tudi osnovno pravilo za vsakega kopalca, je to, da med prvo kopeljo ne sme v vodo. V času, ko je železovec in prebavni trakt v svojem najintenzivnejšem delu, se mnogo krvi zbere v ožilju, ki prepreča trebno vnetje. Če v tem času v vodo, povzroči to vnetje v cirkulaciji krvi in to nam lahko postane usodno. Pri mnogih ugotovitvah so ugotovili, da, ko so kazali vprav te vzroke smrti.

Drugo pravilo je sledeče: Po dolgem, dolgem sončenju ali boljše vedeno prazen na soncu, ne smemo takoj v vodo, pač pa moramo prej skozi aklimatizacijo. Ne gre za nič drugega kot za počasno oplovanje, dokler se naša površinska temperatura ne prilagodi in krvni obtok ne privadi temperaturi vode. Nagla sprememba v temperaturi more namreč povzročiti neravnovesje v krvnem pritisku in površinska temperatura človeka po dolgem prazenju na soncu nikakor ni primerna tudi sicer vsaki temperaturi vode, ki v morju redko kdaj zleže čez 25 stopinj. Po dolgem sončenju torej ne bomo takoj skočili v vodo, pač pa se prej vsaj malo »aklimatizirali«.

Cep rav je kopanje v vročih japonskih ali avstralskih kopeli zelo prijetno, ni nikoli priporočljivo. Ponekod obstajajo celo zakoni, ki nočno kopanje prepovedujejo. Ne ve se točno, zakaj nočno kopanje ni priporočljivo, vendar je statistično ugotovljeno, da je odstotek nesreč pri nočnem kopanju mnogo večji kot pri dnevnem kopanju. Nekateri pripisujejo to organizmu, drugi pa dejstvu, da se v nočnih urah po navadi kopeljeje bolj osamljeni kopalci ali skupine, ki v primeru nesreče nimajo koga poklicati na pomoč. Vse, kakor je ugotovljeno in dokazano, da je najboljši čas za kopanje med 10. in 12. uro dopoldne in med 16. in 18. uro popoldne, seveda če je to, da ta čas v pravilnem razmerju z našimi dnevnimi obroki. Ker traja povprečna prebava v ure, vsaj tri ure po kosilu ni priporočljivo stopiti v vodo.

Tu smo navedli osnovne pogoje, sedaj pa še kak praktičen nasvet:

Kdor ni dober plavalec in

ga je tok zanesel daleč od obale, ko ne more več dotakniti tal, je najbolje, da misliče sproti, da se obrne na hrbet in da globoko diha. S tem da drži v pljučih veliko zraka, si pomaga obdržati se na površju. Drugi previdnostni nasvet je sledeč: Kadar vas je tok potegnil nekoliko predaleč od obale, ne ustrašite se in nikakor ne začnite mahati. Z mirnim plavanjem proti obali si boste najlažje pomagali. Če pa je zaradi oseke tok vedno močnejši, skušajte plavati diagonalno proti toku, da se manj utrudite. Če vas prime krč, najprej nekaj časa globoko dihaite, nato plavajte na trebuh in si skušajte masirati tisti del, kjer vas je prijel krč. Glavno pravilo v takem primeru je sledeče: Tudi če ste daleč od obale in vas je prijel krč, nikake panike. Panika vam more le škodovati, nikoli ne koristiti.

Nadaljnji nasvet: ko pridete na neznano slobo in ko ne gre za neko splošno znano kopališče, skušajte se najprej spoznati z dnem vode. To velja posebno ob skalnatih obalah. Saj je res, da je skakanje v vodo prijetno, toda to vas lahko stane življenje. Skala pod vodo je lahko usodna.

Se en nasvet, ki ne bo odveč: Mladina, posebno dečki, se zelo radi med kopanjem igrajo. To je tudi razumljivo, toda razne igre so terjale več letno življenje. Med kopanjem moramo biti glede tega previdni in se držati pravila, da gremo na kopanje zaradi kopanja in sončenja, ne pa zato, da bi se igrali s smrtjo.

Gornja pravila veljajo za vse kopalce. Sedaj pa bomo spregovorili še nekaj o otrocih in kopanju. Znani italijanski strokovnjak za otroške bolezni prof. Ungheri pravi, da otrok ne sme na kopanje vse do svojega dopolnjenega drugega leta. Od te starosti dalje pa je kopanje priporočljivo, ker je koristno. Paziti pa moramo na to, da so otroci zdravi. Otroci s pljučno tuberkulozo, s slabimi živci ter tudi fizično zelo šibaki otroci ne sme na kopanje. Če kopanje predstavlja na eni strani močan vir zdravja, more za otroka predstavljati tudi posebno nevarnost. Tu ne gre več za zdravstvene ovire, pač pa za nevarnost, ki je za otroka tiho.

Včasih pa otrok ne mara v vodo. Čuti nekaj strah pred vodo. V takem primeru bi bilo zelo zgrešeno, če bi starši otroka silili. Če ne mara v vodo in ga mi silimo, lahko povzročimo pri njem motnje, ki bodo pustile daljše posledice. Seveda velja tudi za mladega kopalca pravilo, da mora takoj na suho, čim ga v vodi ustresre.

V nasprotju s splošno prakso ni priporočljivo, da se po kopanju oploknemu pod prho s hladno vodo. Prof. Ungheri meni, da je za zdravlje zelo koristno, če na koži ostane plast soli in onih kemikalij, ki jih vsebuje morska voda.

Zdaj še na kratko o kopanju in nosečnicah. Mnogi ginekologi priporočajo nosečnicam, da se kopajo. Nekateri gredo tudi tako daleč, da priporočajo kopanje še pozno v nosečnosti. Problem, ki je bil med ginekologi dolgo neresen, se začneja razčiščevati. Novejša ugotovitve pravijo, da sme noseča ženska na kopanje le do zaključene tretjega meseca nosečnosti. Pozneje nikakor ne. V času nosečnosti se organizem ženske še itak bori z raznimi motnjami krvnega obtoka, ki so značilne za povečanje krvnega pritiska. Hkrati pa preživlja noseča ženska tudi določene ledvične motnje, kar dokazuje večja količina beljakovin v njenem urinu. Vsi ti znaki neizpolnitosti ne dokazujejo, da je kopanje v hladni morski ali rečni vodi nosečnim ženskam škodljivo.

Kot vidimo, je morska kopel zelo prijetna, tudi zelo zdrava, hkrati pa lahko nevarna ali celo škodljiva.

Kulturni drobiž od vseh strani

Za letošnji filmski festival jugoslovanskega umetniškega filma, ki bo v Puli od 23. do 30. julija, je bila določena naslednja žirija: Jovan Bošković, književnik in direktor Narodnega gledališča v Skoplju, Beno Zupančič, književnik in sekretar sveta za kulturo in prosveto ter sveta za znanost LRS, književnik Jure Kacelan, filmski režiser Radoš Jovaković, filmski režiser Rudolf Sremec, ter publicist in direktor «Kulture» Miroslav Vitorović.

Italijanski pesnik Salvatore Quasimodo, ki je letos prejel tudi Nobelovo nagrado, je izjavil, da že dalj časa piše drama »Podkupljeni vrag«. Premiera tega dela, ki je njegov prvi dramski poizkus, bo konec leta v Stockholmu. Quasimodo je tudi izjavil, da bo v Italiji v kratkem izšla nova zbirka njegovih pesmi, med katerimi so tudi nekatere, ki so nastale na potovanju po Sovjetski zvezi.

Prihodnji mesec bo nastopila s svojim programom modernih popevk v Beogradu in Zagrebu svetovno znana pevka Caterina Valente. 10. julija bo postavila tudi v Kopru na Tivolskem trgu. Pevka, ki poje v 12 jezikih, nastopa po vseh večjih središčih sveta in njen nastop v Kopru bo velika priljubljenost za letošnji turistično sezono ob slovenskem morju.

Zahodnonemški tisk vse pogosteje opozarja na zelo težak materialni položaj nemških književnikov. Muenchenski list «Kultur» prinaša v podrobnosti analizo tudi podatek, da zaslužijo nemški pisatelji na mesec povprečno 250 mark, in še to samo tisti, ki pišejo zabavno literaturo.

Nemesto dosedanjega tedenskega glasila gradičank, Hrvatov »Osnovni Tajnik«, bo 2. avgusta začel izhajati nov tedenski list »Hrvatske novine«. List bo izdal novo ustanovno hrvatsko tiskarsko društvo v Zelenem, glavnem mestu pokrajine Burgenland.

Na letošnjem festivalu kratometražnih filmov, ki bo v Benetkah od 20. do 31. julija, bo Jugoslavija sodelovala s tremi filmi: podjetja «Zagreb-Film». Za kategorijo informativnih filmov je bil izbran film »Tvarstveni kandidati«, za kategorijo risanih in lutkovnih filmov film »Korak«, za kategorijo televizijskih filmov »Od strizna do kosta«. Za festival otroških filmov pa je komisija za izbiro filmov za mednarodne festivale prijavila risanki »Vse slike mesta« in »Mali vlak«.

V izdaji podjetja «Diederichs Verlag» v Duesseldorfu se je pojavila lepo opremljena in ilustrirana knjiga z naslovom »Ljudske pripovedke iz Jugoslavije« (Volksmaechen aus Jugoslawien), kot najnovejši zvezek svetovno znane »Biblioteke ljudskih pripovedk«. Sodeč po prvih glasovih kritike, je ta knjiga našla na velik odziv. Casopis »Die Barks« piše, da jugoslovanske pripovedke obravnavajo najrazličnejše teme z vseh področij in da je zaradi tega v njih mnogo presenetljivega in za zapadno evropskega čitatelja novega.

Po trimesečnem snemanju v Beogradu se bližajo h koncu dela za film »Kopos« italijanskega režiserja Pontecorvoja. V koprodukciji s »Loben-films« iz Budapeste in snemanjem scenarija italijanskega književnika Franca Solimana in obravnavo širjenje taborišč pod nacističnim terorjem v drugi svetovni vojni, režiser Pontecorvo je izjavil, da je z jugoslovanskimi igralci, ter z tehničnimi uslugami zelo zadovoljen.

ITALIJANSKO-SLOVENSKI SLOVAR

Obsega 800 strani, cena je 1.400 lit

DOBITE GA V SLOVENSKEH KNJIGARNAH V TRSTU IN GORICI

HOROSKOP ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Srečno se bo končala zadeva, ki ste se ji v svojem vnuem posvetili. Sledite nasvetom, ki vam jih daje nekdo iz družine ali pa kak dober prijatelj.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Bolj kot lastni vnuem vam bo pomagalo naključje. Vse, kar boste imeli veliko srečo, če kaj ne bo šlo narobe. Več razumevanja do svojcev.

DVOJKA (od 21. 5. do 22. 6.) Ne delajte dolgih in odpočijte se, da ne boste zaradi prevelikega dela v finančne težave, iz katerih se boste s težavo izvlekli. Utrujeni boste.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Vsestranska dejavnost in vsestranski uspehi. Veliko denarja. Zadovoljstvo tudi v čustvenih odnosih. Bodite pa do skrajnosti diskretni.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Odgovorite se svojim načrtom in

verjetnost, kako nepredvidena nevarnost.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Preden sprejmete ponudbo, proučite vse možnosti razvoja. Ne kopirajte si dela, ki niste pripravili ga izvršiti. Zdravje očiščno.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Tudi če je napako napravil nekdo drug, celo vaš predstojnik, jo skušajte popraviti. Sicer pa dan posvetite sebi, predvsem počitku.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Zaradi površnosti in nepotrebnosti si boste pokvarili sloves, ki ste si ga s težavo priborili. Ne odlašajte drugim tega, česar niso krivi.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Prijetno srečanje, od katerega boste imeli tudi nekaj materialnega dobika. Zelo prijeten večer v družini ali z nekim novim znancom. Nekoliko nerazvoze.

Radio in televizija

Sreda, 29. junija 1960

Radio Trst A

8.00: Kuevar; 8.30: Iz slovenske pesmarice; 9.00: Grieg: Sonata za klavir in violončelo; 9.30: Priznana matineja; 11.30: Oddaja za najmlajše: »Veseli avtorpoc«; 12.10: Za vsakogar nekaj; 13.00: Pliantla in Kitara; 13.30: Harmonija zvokov in Melodi; 14.00: Veseli pianisti; 14.45: Sestanke s Chris Connor; 15.00: Faurer: Pelleas in Melisande; 15.20: Poterjeje v Berlinove melodije; 16.00: Chopin: Štirje mazurke za klavir; 16.15: Plešite z nami; 17.00: de Falla: »Klobuk na tri ogled«; 17.15: Pri klavirju Charlie Kunz; 17.30: Pevec lahke glasbe; 18.00: Nova: Kaver: Meško: »Pojavje«; 18.20: Poterjeje v Berlinove melodije; 19.00: Zdravstvena oddaja; 19.20: Iz Rossinijevih in Verdijevih oper; 20.00: Sport; 20.30: Znanje melodije; 21.00: »Resnica«, igra v treh dejanjih; 23.00: Pozdravna Billa Russa; 23.30: Do polnoči v ritmu in melodiji.

Trst

20.00: Vesni, intervjuji in poročila, ki zadevajo področje dela in delavcev.

Koper

7.15: Glasba za dobro jutro; 8.00: Prens RL; Opoldanski koncert; 12.45: Turistična oddaja; 13.00: Les Baxter; 15.15: »Kronike iz jug. življenja«; 16.00: Kmetijski nasveti; 17.30: Kmetijski Ar Van Danc; 18.00: Občinski koncert; 19.00: Kmetijski koncert; 20.00: Kmetijski koncert; 21.00: Kmetijski koncert; 22.00: Kmetijski koncert; 23.00: Kmetijski koncert.

Slovenija

8.05: Zenski zbor SKUD Time Rožanc; 8.20: Počitniško popotovanje; 8.35: Filmske melodije; 9.00: S sprejemnikom na dopust; 9.40: Kmetijski koncert; 10.10: Odkosi Velikih simfonij; 11.00: Plesni zvoki; 11.30: Dva dvospeva iz oper; 12.00: S štirimi deli; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Iz partitur za bavnega orkestra Dumond; 12.40: Orkestri pozdravljajo; 13.30: Narodne in vojvodinske; 13.30: Igra Orkester RTV Ljubljana; 14.35: Potpuri za zabavo; 15.40: Zabavna orkestra Dumond; 16.00: Novost na knjižni polji; 16.20: Koncert po željah; 17.10: Deset minut naše beleznice; 17.20: Parada plošč; 18.00: Kulturna kronika; 18.20: Iz slovenske solistne glasbe; 18.45: France Predkeč: Kaj je rekreacija; 20.00: Plesna glasba z vsega sveta; 20.30 do 23.10: Poljudne opere; 23.20: Ritmična abeceda; 23.45: Prijeten počitek

Ital. televizija

15.45: Televizna, Prens Sport; 16.00: Prens Sport; 17.00: TV za mladino; 18.00: Prens Sport; 19.00: Prens Sport; 20.00: Prens Sport; 21.00: Prens Sport; 22.00: Prens Sport; 23.00: Prens Sport.

Jug. televizija

Beograd, 18.00: Sestanke ob šestih, oddaja za pionirje; 18.45: Telesna kultura in sport; 20.00: TV dnevnik; 20.20: Aktualna tema, Zagreb, 20.40: »Ho, ruka dokumentarni film o Zenici; 21.00: »Spomin« vredna vloga; 21.30: »Spomin« vredna vloga; 22.00: »Spomin« vredna vloga; 22.30: »Spomin« vredna vloga; 23.00: »Spomin« vredna vloga.

